

Suomen tuki- ja liikuntaelinliitto - Suomen Tule ry:n

TOIMINTAKERTOMUS 2010

Yhteistyöjärjestö Suomen Tule ry.

Suomen Tule ry. on tuki- ja liikuntaelinten terveyden ja sairauksien alalla toimivien kuuden kansalais- ja potilasjärjestön, seitsemän tule-alan ammattilaisjärjestön, yhden säätiön ja yhden tutkimus- ja asiantuntijalaitoksen valtakunnallinen yhteistyöjärjestö. Suomen Tulen kansalais- ja potilasjärjestöissä on yli 100 000 jäsentä. Vuosi 2010 oli järjestön kahdeksas toimintavuosi.

Suomen Tule ry:n tavoitteena on edistää tuki- ja liikuntaelinten terveyttä lisäämällä tietoa ja tietoisuutta tuki- ja liikuntaelinten terveyden ja sen ongelmien merkityksestä yksilöille, väestölle ja yhteiskunnalle sekä mahdollisuuksista parantaa tuki- ja liikuntaelinten terveyttä ja toimintakykyä ja vähentää niiden sairauksia ehkäisyn, hoidon ja kuntoutuksen keinoin.

Suomen Tule ry:n toiminnan lähtökohtana on tieto tuki- ja liikuntaelinten terveyden, toimintakyvyn ja sairauksien suuresta itsenäisestä merkityksestä ja näiden vaikutuksista laajasti koko terveyteen ja toimintakykyyn ja muiden sairauksien riskiin, kehittymiseen, kulkuun ja seurauksiin. ”Tule-terveys on koko terveyden perusta” ja Suomen Tulen tehtävänä on vahvistaa sitä.

Suomen Tulen toimintaa suuntaa Kansallinen TULE-ohjelma, joka sisältää yhteensä 96 esitystä tuki- ja liikuntaelinten terveyden edistämiseksi.

Suomen Tule toteuttaa tavoitteitaan verkostoituneella yhteistyöllä, jonka kohteet valitaan jäsenyhteisöjen keskinäisen vuoropuhelun perusteella ensisijaisesti Kansalliseen TULE-ohjelmaan sisältyvistä esityksistä, ja niitä toteutetaan sovitun työnjaon avulla.

Hallinto

Liittohallitus

Liiton hallituksen valitsee vuosittain kokoontuva liittokokous. Hallituksen toimikausi on liittokokousten välinen aika.

Liittokokoukseen 24.5.2010 asti Suomen Tule ry:n hallitus oli seuraava:

Puheenjohtaja: Markku Hakala, Reumasäätien sairaala
 I Varapuheenjohtaja: Satu Gustafsson, Suomen Reumaliitto ry
 II Varapuheenjohtaja: Raimo Lindberg, Invalidiliitto ry

Hallitukseen kuuluu lisäksi 8 varsinaista jäsentä, joilla on henkilökohtaiset varajäsenet. He olivat:

Heikki Teittinen, Invalidisäätio
Varajäsen: Hannele Kalske, Reumasäätio

Mats Grönblad, Suomen Fysiatriryhdistys ry
Varajäsen: Marika Orava, Suomen Reumahoitajayhdistys ry

Aino Sainio, Suomen fysioterapia- ja kuntoutusryttäjät FYSI ry
Varajäsen: Kylli Pesonen, Suomen fysioterapia- ja kuntoutusryttäjät FYSI ry

Jyrki Laakso, Suomen Nivelyhdistys ry
Varajäsen: Esko Kaartinen, Suomen Nivelyhdistys ry

Ritva-Liisa Aho, Suomen Osteoporoosiliitto ry
Varajäsen: Olli Simonen, Suomen Osteoporoosiliitto ry

Kaarina Laine-Häikiö, Suomen Reumaliitto ry
Varajäsen: Ritva Pettinen, Suomen Reumaliitto ry
 Sirkka-Liisa Karppi, Suomen Selkäliitto ry
Varajäsen: Marja Pihkala, Invalidiliitto ry

Eira Viikari-Juntura, Työterveyslaitos
Varajäsen: Hannele Tverin, Huoltoliitto ry

Ennen liittokokousta hallituksella oli 3 kokousta.

Liittokokous

Suomen Tule ry:n varsinainen liittokokous pidettiin 24.5.2010 Invalidisäätiön tiloissa Helsingissä. Kokoukseen osallistui 18 jäsenjärjestöjen valtuuttamaa edustajaa.

Liittokokouksen puheenjohtajaksi valittiin Invalidisäätiön toimitusjohtaja Heikki Teittinen.

Liittokokous päätti pitää jäsenmaksut ennallaan vuonna 2011. Varsinaisten jäsenten jäsenmaksu määräytyy jäsenyhteisön tai sen jäsenenä olevien yhteisöjen henkilöjäsenmäärän perusteella. Yhteisö, jonka henkilöjäsenmäärä on = 5000, maksaa jäsenmaksuna perusmaksun 250 €, sekä sen jälkeen jokaista alkavaa 5000 henkilöjäsentä kohti 250 €. Kannattajajäsenillä on kiinteä vuosimaksu: yhteisöt ja säätiöt maksavat 1000 euroa, yksityiset henkilöt 50 euroa vuodessa.

Vuoden 2010 tilintarkastajina toimivat liittokokousten 2009 ja 2010 valitsemina Keijo Kauppinen, KHT, varalla Pertti Hiltunen KHT ja Hannu Riippi. KHT, varalla Juha Selänne, KHT, BDO Oy.

Liittokokous teki seuraavat puheenjohtajien ja hallituksen jäsenten valinnat. Heidän toimikautensa kestää 24.5.2010 alkaen vuoden 2011 liittokokoukseen.

Puheenjohtaja Hilikka Riihimäki
I varapuheenjohtaja Satu Gustafsson, Suomen Reumaliitto ry
II varapuheenjohtaja Raimo Lindberg, Invalidiliitto ry

Hallituksen jäsenet ja varajäsenet:

Heikki Teittinen, Invalidisäätiö
Varajäsen: Kirsi Tolvanen, Suomen Reumahoitajayhdistys ry

Mats Grönblad, Suomen Fysiatriryhdistys ry
Varajäsen: Arnikki Bogdanoff, Työfysioterapeutit ry

Aino Sainio, Suomen fysioterapia- ja kuntoutusyrittäjät FYSI ry
Varajäsen: Kylli Pesonen, Suomen fysioterapia- ja kuntoutusyrittäjät FYSI ry

Jyrki Laakso, Suomen Nivelyhdistys ry
Varajäsen: Esko Kaartinen, Suomen Nivelyhdistys ry

Ansa Holm, Suomen Osteoporoosiliitto ry
Varajäsen: Olli Simonen, Suomen Osteoporoosiliitto ry

Mervi Ahlroth, Suomen Reumaliitto ry
Varajäsen: Ritva Pettinen, Suomen Reumaliitto ry

Sirkka-Liisa Karppi, Suomen Selkäliitto ry

Varajäsen: Marja Pihkala, Invalidiliitto ry

Eira Viikari-Juntura, Työterveyslaitos
Varajäsen: Hannele Tverin, Huoltoliitto ry

Uusi hallitus kokoontui loppuvuodesta 3 kertaa.

Jäsenkunta

Vuoden 2010 lopussa Suomen Tule ry:n muodosti 15 jäsenyhteisöä: Huoltoliitto ry, Invalidiliitto ry, Invalidisäätiö, Suomen Fysiatriryhdistys ry, Suomen Fysioterapia- ja kuntoutusyritykset FYSI ry, Suomen Kiropraktikkoliitto ry, Suomen Nivelyhdistys ry, Suomen Ortopediyhdistys ry, Suomen Osteopatiayhdistys ry, Suomen Osteoporoosiliitto ry, Suomen Reumahoitajayhdistys ry, Suomen Reumaliitto ry, Suomen Selkäliitto ry, Työfysioterapeutit ry sekä Työterveyslaitos. Reumasäätiön jäsenyys päättyi säätiön lopetettua toimintansa.

Varsinaisten jäsenten lisäksi Suomen Tule ry:llä oli henkilökannatusjäseniä: professorit Hilikka Riihimäki, Pär Slätis ja Ilkka Vuori, ylilääkäri Markku Heliövaara ja dosentti Kalevi Österman.

Toimikunnat

Suomen Tulen tieteelliseen neuvottelukuntaan kuuluivat puheenjohtajana Markku Hakala ja jäsenenä dosentti Olavi Airaksinen Kuopion yliopistollinen sairaala, professori Hannu Aro Turun yliopisto, ylilääkäri Mats Grönblad HUS Meilahden sairaala, professori Markku Hakala Reuman sairaala, ylilääkäri Markku Heliövaara THL Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, professori Heikki J Helminen Kuopion yliopisto Anatomianlaitos, kehitysjohtaja Jaana Hirvonen Suomen Reumaliitto ry, toimitusjohtaja Heikki Hurri Kuntoutus ORTON, Senior Advisor Jussi Huttunen Sitran Terveydenhuollon ohjelma, professori Osmo Hänninen Kuopion yliopisto, ylilääkäri Juhani Juntunen Etera, dosentti Seppo Kivinen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, ylilääkäri Antti Malmivaara THL Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, kiropraktikko Stefan Malmqvist Suomen Kiropraktikkoliitto ry, johtaja Tapani Melkas Sosiaali- ja terveysministeriö, THM Markku Paatelma Suomen Fysioterapiayrittäjät – FYSI ry, pääjohtaja Pekka Puska THL Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, professori Jorma Rantanen, professori Hilikka Riihimäki, professori Matti Rimpelä, professori Seppo Seitsalo ORTON, dosentti Harri Sievänen UKK-instituutti, professori Pär Slätis, professori Eira Viikari-Juntura Työterveyslaitos, tutkijalääkäri Lauri Virta Kela, KTO:n koordinaattori, pääsihteerit Ilkka Vuori Suomen Tule ry, johtaja Aarne Ylinen Invalidiliitto Käpylän kuntoutus ja dosentti Kalevi Österman.

Tieteellinen neuvottelukunta ei kokoontunut vuonna 2010, mutta sen jäseniä konsultoitin kirjallisesti eri yhteyksissä.

Kansallisen Tule-ohjelman ohjausryhmän puheenjohtajana toimi professori Markku Hakala ja jäsenenä toiminnanjohtaja Janne Juvakka (Tekry), Kansainvälisen tules - vuosikymmenen koordinaattori, ylilääkäri Mats Grönblad (HUS), ylilääkäri Markku Heliövaara (THL), toimitusjohtaja Kaarina Laine-Häikiö (Suomen Reumaliitto ry), professori Eira Viikari-Juntura (Työterveyslaitos), toimitusjohtaja Aino Sainio (FYSI ry), neuvotteleva virkamies Olli Simonen (STM) ja ylilääkäri Timo Pohjolainen (ORTON Invalidisäätiö) Aarne Ylinen (Invalidiliitto ry.). Ohjausryhmän esittelijänä toimi ohjelman koordinaattori, professori Ilkka Vuori.

Jäsenyydet

Suomen Tule ry. on Terveyden edistämisen keskuksen ja Sosiaali- ja terveystieteiden yhteistyöyhdistys YTY ry jäsen.

Toimisto

Suomen Tule ry:n toimisto sijaitsee osoitteessa Bulevardi 5 A 7d, 00120 Helsinki.

Määräaikaisena osa-aikaisena pääsihteerinä ja samalla Kansallisen TULE-ohjelman (KTO) koordinaattorina toimi edelleen emeritusprofessori Ilkka Vuori. Toimistonhoitaja/järjestösihteerinä jatkoi Merja Lartamo.

Kirjanpito ja taloushallintopalvelut ostettiin Suomen Reumaliitto ry:ltä.

Toiminnat

Suomen Tule ry:n keskeinen tehtävä toimikaudella oli edistää KTO:n toteutumista *Ranka ja raajat toimimaan terveinä* -hankkeena. Siihen liittyen seuraavassa esitetään toiminnat niitä erittelemättä.

Toimintalinjat

Toiminnan suuntaviivat ja osittain erilliset toiminnat määräytyivät toimintasuunnitelman mukaan, mutta niitä tarkennettiin ja ajankohtaistettiin vastaamaan jäsenistön odotuksia ja tarpeita kahdessa jäsenistön edustajien *tule-forumissa*.

Ensimmäisen 15.2.2010 pidetyn forumin keskeinen sisältö oli joulukuussa 2009 pidetyn Tule-parlamentin seuranta ja tulosten hyödyntäminen. Esiin nousi erityisesti tarve pyrkiä vaikuttamaan kuntoutuksen epäkohtiin. Tärkeä osuus tilaisuudessa oli myös jäsenyhteisöjen toimintoja koskevalla tietojen vaihdolla, mikä auttaa osaltaan verkottumisen, yhteistyön, työnjaon ja koordinaation kehittymistä.

Toisessa 9.9.2010 pidetyssä forumissa keskeinen asia olivat jäsenyhteisöjen näkemykset ja esitykset keväällä 2011 muodostettavan maan uuden hallituksen ohjelmaan mahdollisesti sisällytettävistä tai muutoin poliittista päätöksentekoa edellyttävistä asioista,

joita voitaisiin ottaa edistettäviksi mm. syksyn Tule-parlamentissa. Runsaista ehdotuksista päätettiin ottaa edelleen valmisteltaviksi kuntoutustakuu, terveydenhoidon kustannusten maksukatto sekä osatyökykyisten työllistämismahdollisuuksien ja ikääntyneiden toimintakyvyn ja toimintamahdollisuuksien edistäminen. Lisäksi päätettiin laatia suunnitelmat tule-järjestöjen yhteisen luentokiertueen ja yhteisen järjestökoulutuksen järjestämiseksi ja rahoittamiseksi.

Ensimmäiset tule-forumit täyttivät hyvin tarkoitetut tehtävänsä.

Vaikuttaminen ja edunvalvonta

Tule-parlamentti: tilaisuus valmisteltiin vuoden 2010 tilaisuuden mallia mukaillen poliittisten päättäjien, erityisesti kansanedustajien, asiantuntijoiden ja tule-kentän edustajien vuoropuheluksi. Tilaisuus jouduttiin peruuttamaan vain muutamia päiviä ennen sen aiottua pitämistä, koska eduskunnan ja sen valiokuntien istunnot osuivat vastoin tilaisuuden suunnittelussa käytössä ollutta tietoa samaksi päiväksi. Kansanedustajien panoksen puuttumisen takia tilaisuus ei olisi vastannut tarkoitustaan eikä kuulijoiden odotuksia, minkä takia se peruutettiin.

Liikuntalain uudistamisesitys: Tule-parlamentissa 2010 Suomen Tule esitti vahvaa kritiikkiä lakiesityksen sisältöön, joka liiton mielestä olisi vastavaikutteinen terveysliikunnan edistämiseksi ja kansanterveys-, potilas- ym. järjestöjen toiminnan edellytyksille tällä alueella. Vastaavan kannan oli esittänyt mm. SoVeLi ry. Suomen Tulen edustajat esittivät kantansa mm. opetusministerin edustajalle, valtiosihteeri Eeva Kuuskoskelle ja kansanedustaja Håkan Nordmanille. Syksyllä kävi ilmi, että lakiesitystä ei viedä istuvan eduskunnan käsittelyyn vaan se valmistellaan uudelleen.

Fysiatrian professorit: Suomen Tulen tieteellinen neuvottelukunta on pitänyt ko. professorien perustamista erittäin tarpeellisena. Tämä kanta tuli vahvasti esiin Tule-parlamentissa 2009. Suomen Fysiatriyhdistys teki Suomen Tulen aloitteesta esityksen asiasta Helsingin yliopiston lääketieteelliselle tiedekunnalle. Se totesi viran perustamisen mahdolliseksi aikaisintaan useiden vuosien kuluttua. Suomen Tule jatkoi asian edistämistä ottamalla sen esiin Tampereen yliopiston ja myöhemmin Itä-Suomen yliopiston lääketieteellisten tiedekuntien edustajien kanssa. Esitys on saanut alustavasti myönteisen vastaanoton, ja neuvottelut kummankin tiedekunnan kanssa jatkuvat.

Kirjoitukset, esitelmät ja keskustelut: tule-terveyden ja –sairauksien merkitystä ja keinoja niihin liittyvien ongelmien vähentämiseksi on tuotu esiin useissa liiton puheenjohtajien ja pääsihteerin suullisissa ja kirjallisissa kannanotoissa.

Tulevien toimintojen suunnittelu

Tule-forumin päätöksen mukaisesti Suomen Tule laati yhteistyössä useiden jäsenyhteisöjen kanssa suunnitelman laajasta yhteisestä luentokiertueesta. RAY teki sen rahoittamisesta myönteisen päätöksen.

Viestintä

Verkkosivut: Suomen Tulea ja sen toimintoja esittelevän aineiston lisäksi verkkosivuja kehitettiin ohjaamaan kävijää luotettavan terveystiedon lähteille esittelemällä tällaisia lähteitä (Terveyskirjasto, TerveSuomi, ToimintaSuomi, Voimaa Vanhuuteen) ja luomalla niihin linkit. Sivujen tekninen päivitys ostettiin Suomen Nivelyhdistykseltä. Tavoitteena on tehokas, taloudellinen ja päällekkäistä työtä välttävä tiedonvälitys. Sivulla oli kävijöitä 18 250 ja 40 150 sivua oli katsottu.

Materiaalit

Kansallisen TULE-ohjelman ensimmäisestä kaudesta julkaistiin loppuraportti nimellä Kansallinen TULE-ohjelma (KTO) 2005 - 2009.

Yhteistyössä UKK-instituutin kanssa kehitteillä olleen Kansalaisen Tule-kuntomitan sisällön kehittäminen saatiin päätökseen ja sen esittely- ja koulutusaineistojen valmistelu aloitettiin. Tämä osittain itse, osittain ohjattuna tehtävä tieteelliseen tutkimukseen perustuva tuki- ja liikuntaelämistön kunnan testistö tulee korvaamaan aikaisemman Kansalaisen kuntomitan ja on tule- ja muiden järjestöjen käytettävissä oleva väline tule-terveyden edistämiseksi.

Näyttelyt ja vastaavat

Suomen Tule on yksin ja yhdessä jäsenyhteisöjen kanssa esitellyt alan järjestöjen toimintaa ensisijaisesti kirjallisten aineistojen avulla lukuisten koulutus-, messu-, näyttely-, luento- ym. tilaisuuksien yhteydessä.

Pääsihteeri ja järjestösihteeri osallistuivat 14.1.2010 Kunnossa kaiken ikää –ohjelman vuosipäivään

Hyvä City-elämä, terveystapahtuma kaikenikäisille 11.2.10 Kampin palvelukeskuksessa. Pääsihteeri Ilkka Vuoren luento. Suomen Tule ry:llä oli infopöytä, mukana olivat myös Suomen Reumaliitto ry, Suomen Nivelyhdistys ry, Pääkaupunkiseudun Selkäyhdistys ry, Pääkaupunkiseudun Osteoporoosiyhdistys ry sekä FYSI ry:n lehtiä.

Järjestösihteeri oli mukana Kunnan Laiva verkoston Tallinnan kokousteilyllä 15.4.10.

Tuoreimmat tule-alan mediapoisinnot pyörivät Suomen Tulen ry:n nettisivuilla.

Suomen Tule ry:n nettisivuilla on *Luotettavaa tule-tietoa* linkki

Suomen Tule ry osallistui TERVE-SOS tapahtumaan Lahdessa 19 – 20. 5. Messujen teemana oli *Toimiva arki*. Jäsenyhteisöt osallistuvat omilla materiaaleillaan Suomen Tulen pöydässä. Mukana: Invalidiliitto ry, Fysi ry, Suomen Selkäliitto ry, Suomen

Osteoporoosiliitto ry ja Suomen Reumaliitto ry. Paikallisyhdistysten edustajat osallistuivat esittelemällä toimintaansa.

Suomen Tule ry osallistui 15.8.10 pidettävään *Perhepäivä*- tapahtumaan, joka pidettiin Finnair Stadiumilla. Tilaisuus liittyy *Maailman Tervein Kansa 2015* - hankkeeseen, joka on aloitettu vuonna 2008, sen tavoitteena on auttaa suomalaiset maailman terveimmäksi kansaksi vuoteen 2015 mennessä. Rohkaisemme suomalaisia pitämään parempaa huolta omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan sekä vaikuttamaan omaan terveyteensä pienillä, jokapäiväisillä elämäntapavalinnoilla.

Suomen Tule ry osallistui Tampereella 30.9.-1.10. pidetyille *Hyvä - Ikä* messuille.

Kaksipäiväisillä messuilla oli kävijöitä 10 123 henkeä.

Suomen Nivelyhdistys ry oli paikalla, Suomen Osteoporoosiliitto ry:n ja Suomen Selkäliitto ry:n esitteitä oli jaossa.

Luennot ja esitelmät koulutus- ja yleisötilaisuuksissa: puheenjohtajat ja pääsihteeri ovat käsitelleet tule-terveyden edistämistä useissa esityksissä.

Koulutus

Opas Terve tuki- ja liikuntaelimityö: opas on laadittu terveydenhuollon henkilökunnalle antamaan tietoja ja välineitä tule-terveyden edistämiseksi. Opas on tehty THL:n ja Suomen Tulen yhteistyönä ja hankkeen on osittain rahoittanut Terveyden edistämisen politiikkaohjelma. Oppaan artikkelien kirjoittajat ovat aiheittensa eturivin asiantuntijoita maassamme.

Alueellinen terveydenhuollon henkilökunnan tule-koulutus: lähtökohtana on viedä edellä kuvatun oppaan tietous ja siinä esitellyt toimintatavat moniammatillisen koulutuksen avulla terveydenhuollon käyttöön mm. tule-hoitoketjujen muodostamisen edistämiseksi. Neuvotteluja koulutuksen järjestämisestä käytiin HUS-piirin ja Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa. Jälkimmäiset neuvottelut johtivat koulutuksen pilot-hankkeen muodostamiseen. Sen suunnittelu alkoi vuoden 2010 lopulla.

Yhteistoiminta

Aikaisemmin mainittujen THL:n ja sen alueellisen terveyden edistämisen ohjelman ja UKK-instituutin lisäksi Suomen Tulella oli yhteistoimintaa erityisesti asiantuntijatasolla Ikäinstituutin, Liiku terveemmäksi –hankkeen, Polar Electron, Pyöräilykuntien verkoston, Suomen Kuntoliikuntaliiton, Suomen Ladun, Suomen Liikunta ja urheilun ja Voimaa

Vanhuuteen –ohjelman kanssa.

Lääketieteentoimittajat hyväksyivät Suomen Tule ry:n yhteistyökumppaneiksi.

Huomionosoitukset

Suomen Tule ry:n perustajajäsen, pääsihteerinä ja hallituksen jäsenenä toiminut Suomen Reumaliitto ry:n toimitusjohtaja Kaarina Laine-Häikiö jäi eläkkeelle toimestaan keväällä 2010. Puheenjohtaja Markku Hakala kiitti hallituksen kokouksen yhteydessä Laine-Häikiötä hänen arvokkaasta työstään Suomen Tulen hyväksi, ja hänelle luovutettiin liiton pöytästandardi ja Kalevala koru ”Naisen ääni”.

Talous

Suomen Tule ry:n tuotot olivat 135.348,53 € ja kulut -132.886,72 €. Tilikauden ylijäämä oli 2.461,81 €. Tuotot muodostuivat Raha-automaattiyhdistyksen projektirahoituksesta 119.482,72 €, STM avustuksesta 4.800 €, varainhankinnan jäsenmaksutuotoista 8.750 €, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Eteran lahjoituksesta 2.000€ korkotuotoista 48,99 € ja muista tuotoista 266,82 €

Vuonna 2010 laadittiin RAY:n Kansallisen tule-ohjelman muodostamiseen (2005-2009) – hankkeen loppuraportti. RAY:n rahoitus loppuraporttiin oli 5.000 €

Suomen Tule ry:n voimavarat kohdennettiin toimintavuonna 2010 Kansallisen Tule – ohjelman toteuttamiseen (2010-2012) nyt uutena kolmivuotisena hankkeena *Ranka ja raajat toimimaan terveinä*. Vuonna 2010 RAY:n projektirahoitusta käytettiin 114.482,72 €

Ohjeellisen suunnitelman mukaan RAY:n rahoittaa hanketta 120 000 eurolla vuodessa.

STM avustuksella toimitettiin Terve tuki- ja liikuntaelimistö –opas.